

Newroz'da yeni
atılımlara !

Karkerên Hemû welatan Yekbin!
Pêşeng
bo şoreş

21 Mart 1988
Sayı: 64

ORGANA KOMÎTA MERKEZÎ YA PARTIYA PÊŞENG A KARKERÎ KURDÎSTAN

PPKK ile KUK-SE yurtiçi örgütlerinin Newroz dolayısıyla dağıttığı bildiri:

Newroz'da yeni atılımlara !

21 Mart Newroz Bayramı, halkımıza, işçi sınıfımıza kutlu olsun. Ulusal direniş bayramımız olan Newroz, her dört parçada ve Kürtlerin yığınsal yaşadıkları her yerde büyük bir coşkuyla kutlanır. Ulusal tarihimize önemli bir yer tutan Newroz, zorun ve zulmün yıkılışını, özgürlük ve kurtuluşu simgeler. Halkımız, 21 Mart'ta kölelik ve tutsaklığın zincirlerini kırarak, KAWA'nın önderliğinde zalim DEHAK'ı alaşağı ederek özgür yaşamının yolunu seçti. Bugün bizler için Newroz'un anlamı, baskıya ve boyunduruk altında yaşamaya karşı direnme tutkusudur.

Yeni bir Newroz'u kutladığımız şu günlerde, Kürdistan'ın dört parçasında sömürgeci tahakküm mücadelesi sürüyor. İran, Irak ve Türkiye'nin egemenliği altında bulunan Kürdistan parçalarında yaşayan halkımız, ağır baskı koşulları altında yaşamaktadır. Halkımızı yoketmenin stratejileri tartışılmaktadır. Diğer parçalardaki baskı dozunda yaşanmamasına karşın, Suriye Kürdistanı'ndaki halkımız da ulusal demokratik haklarından yoksun yaşamaktadır. Irak sömürgeci BAAS yönetimi, halkımıza insafsızca saldırmakta, asker-sivil ayırımı gözetmeksizin katliamlara girişmektedir. Bu parçada sözde "kültürel özerklik"le halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesi tasfiye edilmek istenmektedir. İran Kürdistanı'nda Humeyni yönetimi, halkımızın ulusal haklarını tanımamada ayak diremeye devam ediyor. Şubat Devrimi'ne etkin olarak katılan halkımız, Şahlık rejiminin devrilmesinde temel politik güçlerden biri olmasına rağmen, İslami yönetimin barbarlığına maruz kalıyor.

Türkiye Kürdistanı'nda, baskılar, sömürgeci Türk devletinin özel Kürdistan politikalarıyla ve tüm şiddetiyle devam ediyor. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği, özel kolordu, paralı askerlerden oluşturulan vurucu timler ve halkımızı bölmeye yönelik köy koruculuğu sistemi ile, halkımıza karşı ilan edilmiş bir savaş sürdürülüyor. Kırsal alanlarda halkımız

koruculuğa, muhbirçiliğe zorlanmakta, rededener "devlet düşmanlığını hak etmiş" sayılmaktadır. "Güvenlik bölgeleri" adı altında köyler boşaltılmakta, zorunlu göçler, sürgünler dayatılmaktadır. Tutuklamalar yoğun olarak sürdürülmekte, ülkemizin dört bir yanı cezaevleri ile donatılmaktadır. ABD ve NATO'nun dayatma ve buyruklarıyla, ülkemiz, komşu ülkelere, ilerici ve yurtsever bölge ulusal kurtuluş hareketlerine karşı bir saldırı üssü durumuna getirilmek istenmektedir. Bu amaçla yeni askeri hava alanları inşa edilmekte, askeri üsslere nükleer başlıklı silahlar yerleştirilmekte, Amerikan Çevik Kuvvetleri'ne üssler hazırlanmaktadır.

İşte bütün bunlara rağmen, halkımızın ulusal kurtuluşçu güçlerinin, emperyalistlerin ve sömürgecilerin politikalarını boşa çıkartacak, ulusal kurtuluş sürecini derinleştirecek bir dayanışma ve birlik olayını gerçekleştiremedikleri görülmek-

tedir. Dağınıklık daha etkin bir mücadelenin önünde en büyük engellerden biri olmaya devam ediyor. Irak Kürdistanı'nda son dönemlerde Yekiti ile IKDP arasında oluşan kısmi dayanışmanın mücadeleye kazandırdığı ivme, birlik olayının önemini gözler önüne sermektedir. Üzerinde yaşamakta olduğumuz Kürdistan parçasında, ulusal demokratik güçlerimizin, 12 Eylül darbesiyle girdikleri bunalımı aşmakta oldukları gözlenmektedir. Hareketlerimiz, ulusal kurtuluş sürecimizin emrediciliğine, tek bir örgüt çatısı altında birleşme kararıyla karşılık verdiler. Ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemize yeni bir ivme kazandıracak olan birlik kararımız kitlelerin geniş ilgisini çekti. Daha şimdiden çeşitli nedenlerle mücadele dışında pek çok kişide tekrar mücadeleye

Devamı 11. sayfada

Irak uçakları Halebçeye kimyasal bomba yağdırdılar

Yalnız 16-17.3.1988 tarihleri arasında Halebçe şehrinin içi, dolaylarını ve Cafeti ovasını 96 kez uçaklar kimyasal bombalarla bombarduman etti. Bombarduman sonucu, kadın, çocuk ve yaşlıların da aralarında bulunduğu 3 binden fazla insan şehit oldu, binlercesi yaralandı.

Dergimiz basıma girmeden önce aldığımız haberlere ve Kürdistan Yurtseverler Birliği'nin Yurt-dışı Örgütü'nün 19. 3.1988 günü yaptığı açıklamaya göre, Irak Kürdistanı'ndaki Halebçe şehrinin YNK peşmergeleri tarafından kurtarılmasından sonra, Irak Hava Kuvvetleri'ne bağlı uçaklar 16-17.3.1988 tarihleri arasında 96 kez şehre ve etrafındaki köylere saldırdı, kimyasal bombalarla yöreyi bombarduman altında bıraktı. Saddam rejiminin bu kanlı ve vahşi saldırısı sonucu aralarında çocuk, kadın ve yaşlıların bulunduğu 5.000'in üzerinde masum insan şehid oldu, binlercesi yaralandı.

Bu olay kanlı Baas rejiminin ilk kimya-

sal silah kullanma olayı değildir. Geçen yılda uluslararası anlaşmalarla yasaklanan kimyasal silahları halkımıza karşı kullanmış, yüzlerce insanımız şehit düşmüştü.. Alınan bilgilere göre, Irak uçakları 25 Şubat günü de Cafeti Ovası'na kimyasal bombalarla saldırdılar, 12 kişi öldü, 200'ün üzerinde insan da yaralandı.

Bir yılı aşkın süredir, Saddam rejiminin saldırıları Kürt halkını yoketme savaşına dönüştürüyor, sivil halka karşı uluslararası anlaşmalarla yasaklanmış olan kimyasal silahlarla saldırıyor, sözkonusu tüm vahşi eylemler bütün dünyanın gözleri önünde olmasına rağmen, dünya kamuoyu sesiz kalıyor.

12 Eylül 1980'de, generaller darbe yapıp, kirli ellerini Türkiye ve Kürdistan'ın emekçi halklarının kanına buladıklarında, yüzünü aşan insanı işkencehanelere, zindanlara tıkayıp ordu ve polis zoruyla işçi sınıfını, diğer emekçileri örgütlerinden; parti ve sendikalarından edip holdingler karşısında eli, kolu ve ağız bağı bıraktıklarında, burjuva basını, emperyalistler, iç ve dış gerici hep bir ağızdan basbas bağırıp duruyorlardı, "kahraman Türk ordusu şerefli komutanlarının yönetiminde Türkiye'yi uçurumun eşiğinden kurtardı" diye. "Vatan, Millet, Sakarya" naraları kulakları sağır edercesine zangır zangır sarsılıyordu.

"Büyük Türk devletinin başına şerefli Türk komutanlarını geçmişti" ya artık hiç bir memleket evladının tasalanmasına yer yoktu. Ordunun, polis, MIT ve Kontr-gerillanın yöneldiği insanlar, "anarşistler, teröristler, bölücüler, kansızlar, hainler, silah ve eroin kaçakçıları"ydı. Millet yıllarca bu teranelerle uyutulmaya, susturulmaya çalışıldı.

Fakat aradan geçen aylar ve yıllar bir bir bu yalanları, sahtekarlık ve demagogileri açığa

"Vatan kurtaran" babalar ve onurluca savaşanlar

çıkardı. Zaman en kör gözlerle bile cuntacı generallerin, bir avuç holdingcinin ve onların arkasındaki emperyalist güçlerin çıkarları için, onlardan aldıkları destekle zorla yönetimi ele geçirdiklerini, daha fazla sömürü, daha fazla baskı ve zulüm için işbaşına geldiklerini gösterdi

Türkiye kamuoyunu çalkalayan son MIT raporu, kimi başka gerçekleri de gözler önüne serdi. MIT raporu generallerin salt emperyalizmin ve holdinglerin uşaklığını yapmakla yetinmediklerini, kendi ceplerini de doldurmak için devlet kurumları içinde ayrı çeteler kurduklarını, Mafia babalarıyla içli dışlı hale gelerek silah kaçakçılığı, eroin ve beyaz kadın ticareti bataklığında su başlarını ele geçirme kavgası verdiklerini ortaya koyuyor. Meğerse "şerefli" genareller, emniyet müdürleri ve valiler, bu piyasayı ele geçirmek için MIT içinde, polis teşkilatında, devlet bürokrasisinde kendine has

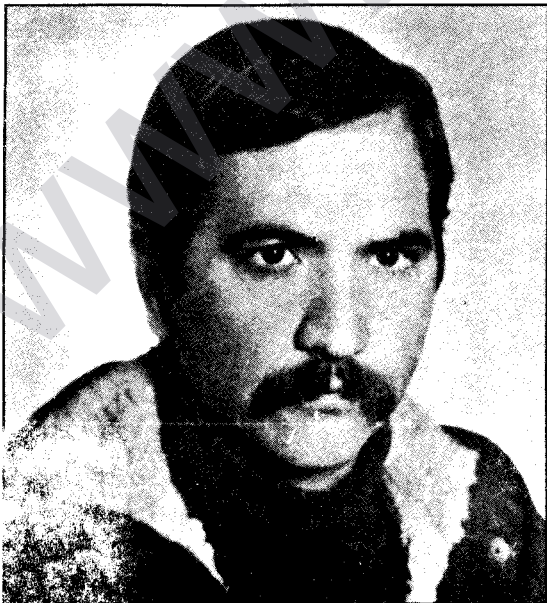
çeteler kurmuşlar, kamuoyunun gözü önünde birbirlerine "şeref madalyaları" takarken yeraltı dünyasında birbirlerini tasfiyeye çalışmışlar, karşılıklı komploların içine girmişler. Bu komplolarda kimi zaman mafia babalarını, kimi zaman tanınmış kadın sanatçıları kullanma yoluna gitmişler. Hatta birbirlerine karşı suikast ve komplolar düzenlemek için hayali terörist, anarşist örgüt operasyonları düzenlemişler. Babalardan, holdinglerden, emperyalist tekellerin temsilcilerinden rüşvet almışlar...v.s.

Bütün bunlar, MIT raporunda, burjuva basının sayfalarında kimi zaman açık ve direkt kanıtlarla, kimi zaman kapalı ve dolaylı ifadelerle yansıyor.

Fakat enteresant olan şu ki, hükümet, parlamento ve sözümlü ona bağımsız mahkemeler, işin bir yanını gözardı etmeye çalışıyorlar. O da bunları yargılayıp işledikleri suçlardan dolayı kendilerinden

hesap sormaz. Kimse sormuyor; "hani bunlar, şerefli Türk komutanlarıydı, hani memleketi uçurumdan kurtarmak, halkın mal ve can güvenliğini sağlamak için iş başına gelmişlerdi" diye.

Türkiye ve Kürdistan'ı sekiz yıldır teröre, aşırı sömürü, baskı ve zorbalık ortamına boğan cuntacı genareller, bunun karşılığında burjuvaziden Mafia çeteleri kurma izni koparmışlardır. Elli milyon insana çekirtilen bunca acının memleketin yararı için olmadığı açıktır. Buna rağmen, parlamentosu, hükümeti, basını, yargı organları bunlardan hesap sormuyorsa, sormuyorsa, memleketin demokrasiyle değil sözkonusu "babaların" diktatörlük rejimiyle yönetildiğini gösterir. General "babalar"ın bu aşağılık eylemlerine toz konduramayan basının, politikacıların ve burjuva aydınlarının, emekçi halkı, onun değerli evlatları olan yurtsever ve devrimcileri karalamaları, zindanlarda yaşamlarını, inanç ve onurlarını ayakta tutma kavgasını verenlere dil uzatmaları, iftira etmeleri uşak ruhluluktan, insanlıktan nasibini almamış olmaktan, onursuzluktan başka bir şey değildir.

Istanbul:

16 Mart katliamı, büyük gösterilerle protesto edildi

16 Mart günü İstanbul Laleli'de 2000 öğrencinin katıldığı korsan bir gösteri, İstanbul'da bir sinamada 1000 dolayında izleyicinin katıldığı, 16 Mart şehitlerini anma toplantısı yapıldı.

16 Mart günü değişik görüşlerden 2000 kadar öğrenci, 16 Mart şehitlerini anma ve faşist katliamı protesto etme amacıyla Laleli'de korsan bir gösteri düzenlediler. Gösteri de "16 Mart Şehitleri Ölümsüzdür", "Kahrolsun Fa-

şizm", "16 Martları Unutmadık" v.b sloganlar atılarak ve bu mahiyete pullar dağıtılarak 16 Mart şehitleri anma ve katliamı protesto havaya fiyatlandı. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi ana giriş

Devranı s. 11'de

Diyarbakır Cezaevi'nin gösterdikleri

Salar Gelawêj

Mart 1982, Temmuz 1982, Eylül 1983, Ocak 1984 ve Şubat 1988. Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde 12 Eylül 1980 askeri faşist darbesinden bu yana beş büyük açlık grevi oldu. Bu beş büyük direnişin dışında sayıları tam olarak bilinmeyen çok sayıda bir veya birden fazla koğuşun teşebüs ettiği açlık grevi direnişleri baş gösterdi. Her direnişin sonunda sömürgeci faşistler getirilmiş, o güne dek çiğnenen, insanca yaşamının vazgeçilmez gerekleri olan bir çok hak geri alındı. Fakat her defasında, beli bir süre sonra kazanılan bu haklar tekrar tek tek çiğnendi veya kısıtlandı.

İşkencenin akla ve hayale sığabilecek tüm çeşitleri Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde denenmiştir; Kaba dayak, küçültücü ve onur kırıcı küfürler, suların kesilmesi, yemek yerine hayvanlara yem olarak dahi yedirilmeyecek cinsten yiyecekler yedirilmesi, her türlü hastalığın rahatça girebileceği "sağlık" koşulları yaratılması, hatta bulacı hastalıkların tutuklular arasına girmesi ve yayılması için özel yöntemlerle çaba sarfedilmesi, işkencelerle adam öldürme, Atatürk'ün söylevleri dışında okunulacak veya dinlenilebilecek her şeyin cezaevine sokulmaması, havalandırmanın yasaklanması, tek tip elbise giydirilmesi, görüşmelerin alabildiğince kısaltılması ve sadece birinci derecede akrabalarla sınırlı tutulması, v.b. gibi yöntemlerin uygulanması sadece birkaç örnek olarak sıralanabilir. İşte düşmanın bu ve benzeri insanlık dışı uygulamalarına karşı, politik mahkumlar direnmişler, kanlarını dökmüşler, şehit olmuşlardır. Dört duvar arasında, düşmanın elinde tutsak olmalarına rağmen, sömürgeci faşistlerin korkulu rüyaları olmuşlar, boyun eğmeden, devrimci şeref ve onurlarını korumuşlardır. Bunun bedeli ise yüzlerce komalık ve 50'yi aşkın ölüm olayı olmuştur.

Son Şubat 1988 direnişi, gerek taleplerin kabanklığı, gerekse içerikleri açısından, geçmiş tüm direnişlerden farklıdır. İlk kez, Kürtçe'nin görüşmeler esnasında serbestçe konuşulması açlık grevinin bir talebi ve üstelik en temel talebi olmuştur.

Açlık grevi nasıl başladı ve sonuçlandı?

29 Ocak günü olağan görüşme esnasında görüşmecisiyle Kürtçe konuşan bir tutuklunun dövülmesi üzerine başlayacağı duyurulan ve 8 Şubat'ta başlayan süresiz açlık grevi daha sonra ölüm orucuna dönüştürüldü. Daha önceki açlık grevlerine kaynaklık eden taleplerin yanında bir çok yeni ve ileri talepler de tutuklularca cezaevi yönetimine sunuldu. Taleplerin en başında ve "olmazsa olmaz" koşulu olarak görüşmeler esnasında Kürtçe'nin serbestçe konuşulması da vardı.

Açlık grevi, etkisini kısa bir sürede hissettirdi, sömürgeci faşist yönetimi korku ve telaşa düşürdü. "Anamuhalefet" in başı Erdal İnönü, Turgut Özal'dan sadece bu konuyu görüşmek için randevu istedi. Turgut Özal açlık grevinin başla-

Diyarbakır askeri cezaevinin direniş geleneği, cezaevi direnişlerinde akan 50'yi aşkın şehidin kanı, cezaevi dışında başta tutuklu yakınları olmak üzere, yurtsever, ilerici-demokratlarımızın dayanışma hareketi ve Avrupa'daki işçi ve politik göçmenlerimizin oluşturduğu ve oluşturacağı kamuoyu idi.

masından bir kaç gün sonra, görüşmelerde Kürtçe konuşulması talebinin dışında tutukluların tüm taleplerinin kabul edilebileceğini, o talebin de Genelkurmay Başkanı ile yapacağı görüşmenin sonucunda belirleneceğini söyledi. 18 Şubat'a faşist cuntanın başı Kenan Evren, Genelkurmay Başkanı Necip Toruntay ve Başbakan Turgut Özal'dan oluşan üçlü toplantı sonucunda tutukluların tüm talepleri kabul edildi. Açlık grevi büyük bir zaferle 19 Şubat 1988 günü sona erdi. 403 tutuklunun katıldığı direnişte, Mehmet Emin Yavuz adında bir yurtsever şehit oldu, 11 tutuklu da mide kanaması geçirecek hastaneye kaldırıldı.

Açlık grevi süresince, gereği kadar olmazsa da başarılı bir dayanışma hareketi örgütlendirildi. Tutuklu yakınları daha açlık grevinin birinci gününde SHP Diyarbakır il merkezine yürüdüler. Basın toplantısı yaptılar. Cezaevi dışında sloganlar atıldılar. Açlık grevi boyunca SHP ve Cezaevinin yakınlarında karargah kurdular. Yurdun bir çok yerinde insanların Diyarbakır'a geldi. Açlık grevinin uzaması üzerine İstanbul ve Ankara gibi metropol kentlerinde okuyan öğrencilerimiz dayanışma grevine geçmek için Diyarbakır'ın yolunu tuttular. Dicle Üniversitesi öğrencileri, gruplar halinde tutuklu yakınlarına dayanışmalarını dile getiren kırmızı karanfeller verdiler. Açlık grevinin başarıyla sonuçlanmasına iki gün kala metropolden gelen üniversiteli öğrencilerimiz, tutuklu yakınları, Mardin SHP milletvekillerinden Adnan Ekmen ve Kars SHP milletvekillerinden Mahmut Alınak'ın da içinde bulunduğu 50'nin üzerinde kişi SHP Diyarbakır il merkezinde dayanışma amaçlı açlık grevine girdiler. Diyarbakır sivil, Metris, Malatya ve Ağrı cezaevlerinde bulunan siyasi tutuklular Diyarbakır askeri cezaevi ile dayanışma grevine girdiler.

Direnişi zafere götüren etmenler

Diyarbakır cezaevi direnişi, faşist cuntanın sıkıştırıldığı, Kürt sorunun gündemin birinci maddesini oluşturduğu, Türkiye'nin, AET'ye tam üye olmaya soyunduğu bir dönemde başladı. İşte bu nedenlerden ötürü eylemin zamanlaması mükemeldi. Açlık grevine damgasını vuran, Kürtçe'nin serbestçe konuşulması talebi tam da gündeme denk düşüyordu.

Direnişin zamanlaması, direniş taleplerinin varılan bugünkü politik gündeme denk düşmesi, direnişin başarıya ulaşmasının en büyük objektif etmenleri oldu. Diğer etmenler ise tutukluların örgütlülüğü, düşmanın hiç bir müdahalesinin işleyemeyeceği görüntüsünü veren karalılığı, Diyarbakır askeri cezaevinin direniş geleneği, cezaevi direnişlerinde akan 50'yi aşkın şehidin kanı, cezaevi dışında başta tutuklu yakınları olmak üzere, yurtsever, ilerici-demokratlarımızın dayanışma hareketi ve Avrupa'daki işçi ve politik göçmenlerimizin oluşturduğu ve oluşturacağı kamuoyu idi.

Direnişin öğrettikleri ve yankıları

Diyarbakır direnişinden öğrenilebilecek bir çok yön vardır. Birlik içinde, örgütlü olarak neyin ne zaman isteneceği bilindiğinde aşılmayacak sorun ve engel yoktur.

Geçmişte, 12 Eylül öncesinde, hatta yer yer şimdi, devlet memurlarının gözleri önünde Kürtçe konuşulmasına rağmen zorunlu olarak lakayt kalınıyordu. Fakat o zamanlar da kağıt üzerinde veya resmi devlet yetkililerince "Kürtçe serbestir, konuşabilirsiniz" diye ne bir karar ne de bir yasa vardı. Diyarbakır askeri cezaevi tutuklularının direnişinin elde ettiği bu zafere, bizzat Türkiye Cumhuriyeti devletinin en yetkili üç kişiye "Kürtçe serbestir" kararını çıkarttı. Bu, sadece tutukluların görüşmecileriyle görüşü esnasında geçerli olsa bile büyük bir kazanımdır. Düşmana karşı, ilerici bir mevzinin ele geçirilmesidir. 12 Eylül'den bu yana Kürt devrimci hareketinin içinde bulunduğu savunma durumundan, düşman mevzilerini saldırmaya geçiş döneminin başlangıcı ve ilk önemli başarısıdır. İlk görünüşte, bu dönemde, böylesi bir kazanımı elde etme ne kadar zor görünse bile, birlik halinde, örgütlü olarak zaman ve koşullar dikkate alındığında, başarılabilirliği bu örneklerle de görüldü.

Diyarbakır direnişi Türkiye ve Kürdistan'da büyük yankılar uyandırdı. Direnişle elde edilen, Kürtçe'nin serbestçe konuşulması yanında, cezaevinin sivileştirilmesi, dışarda yasak olmayan tüm yayınların hiç bir kısıntıya tabi tutulmadan cezaevine bırakılması, radyo, televizyon ve teybe izin verilmesi, tek tip elbise uygulamasına son verilmesi, havalandırma ve görüş saatlerinin fazlalaştırılması, koşullararası görüşmelere olanak tanınması, içeriye yiyecek bırakılması v.b. kazanımlar, Kürdistan ve Türkiye'nin diğer hapishanelerinin durumunu bir kez daha gündeme getirdi. Diğer cezaevlerine Diyarbakır yol gösterici oldu. Nitekim, Eskişehir askeri cezaevi tutukluları hemen açlık grevine giderek, Diyarbakır askeri cezaevine tanınan olanakların kendilerine de tanınmasını istediler.

Türkiye'nin diğer hapishanelerine yeni bir direniş dalgası yayılmadan, Özal hükümeti tüm askeri cezaevlerinin sivileştirilmesini öngören bir kararnameyi çıkarttı. Böyle bir kararnamenin bugün çıkartılmasında Diyarbakır askeri cezaevi direnişi önemli bir rol oynadı.

Kürt kadınlarının kurtuluşu Kürdistan'ın

Toplumun yarısını oluşturan ve onlar katılmadan toplumdaki köklü değişme ve dönüşümlerin gerçekleşmeyecek olan kadınların gerçeği üzerinde dünyanın neresinde olursa olsun tüm ilericiler, sosyalistler ve komünistler ortak görüşlere sahiptirler. Fakat bu bilimsel gerçeğe rağmen sözkonusu kesimin, istenen anlamda ne demokratik ne de siyasal mücadeleye kazanıldığı söyleyenebilir.

Hatta burjuvazinin, kadın sorununu, "cinsel özgürlük" ve "erkek düşmanlığı" gibi gerici sloganlar içinde boğmak için yoğun çaba gösterdiği bir dönemde bile soruna ilişkin bilimsel görüşlerin devrimci demokratik güçlerce yeteri kadar savunulduğu, pratikte gereklerin yerine getirildiği söylenemez.

Kürdistan'da sorunu ulusal demokratik devrimin önemli bir sorunu olarak bilimsel temelde tartışmak, olayın teoritik perspektiflerini saptamak, bu teorik perspektiflerin örgütsel gereklerini yerine getirmek doğrultusunda partimizin DDKAD'da (Devrimci Demokratik Kadınlar Demeği) somutlaşan çabalarını saymasak soruna ilişkin geride birkaç maddeden başka pek bir şey kalmıyor.

Kürdistan'ın diğer parçalarında, özellikle Irak Kürdistanı'nda kurulan kadın demekleri de hem program hedefleri hem de mücadele anlayışları açısından bilimsel bir zeminden oldukça yoksundurlar. bu nedenle yığınsallaşmayıpr sembolik olmaktan kurtulamıyorlar.

Kürdistan'da sömürgeci işgale karşı çeşitli biçimlerde yığıtçe mücadele eden, bu uğurda işkenceye uğrayan, ağır cezalara çarptırılan, kurşuna dizilen kadınlarımızın sayısı elbette az değildir. Ama sözümler tek tek bireylere ilişkin değil, yaklaşık 10 milyonluk bir kadın kitlesine ilişkindir. Bu potansiyelden yoksun bırakıldığı zaman ulusal demokratik mücadelemizin başarılması mümkün değildir. Bu nedenle sorun devrimimizin önemli bir sorunudur. Ve bilimsel bir zeminde ele alınması, tartışılması, örgütlenme perspektiflerine ilişkin yaratıcı yöntemlerin geliştirilmesinin zamanı çoktan beri gelmiş ve geçmiştir bile.

Ayrıca sorunu sadece 8 Mart'larda tartışılan bir sorun durumundan da kurtarmak gerekir.

Soruna kısa tarihsel bir bakış

Kadınların sorunları sınıflı toplum biçiminin şekillenmeye başladığı dönemden itibaren "sorun" olmaya başladı. Başka bir ifade ile, kadının sömürülmesinin tarihi, özel mülkiyetin oluşmaya başladığı tarihe dek uzanır. Bu dönemle birlikte kadına insan olarak değil, istenen biçimde kullanılabilen bir eşya gözü ile bakılmaya başlandı.

Tüm sınıflı toplumların herbirinde, bir öncekine göre sömürün biçiminde değişiklikler oldu; ama sömürün özü değişmedi.

Kapitalist toplumlarda kadınların daha çok ücretlilik sistemine göre üretim faaliyetlerine katılmaları, uğradıkları sömürünün ikili olduğu bilincine varmalarına yaradı. Bu durum, kadın hakları savunucularının kapitalist aşamadaki toplumlardan çıkmalarının maddi zeminidir.

Dün olduğu gibi, bugün de kadınların sorunlarına bakış açısı sınıf tercihlerine göre şekillenmektedir. Burjuvazi, sorunu sınıf temellerinden soyutlayarak ele almaya çabalarırken, bilimsel sosyalistler sorunu sınıf temelleriyle sıkı sıkıya bağlı olarak ele alırlar.

Feminizm emekçi kadınları teslimiyete götüren bir burjuva ideolojisidir

Burjuvazi, ezilen emekçi sınıf ve tabakaların mücadele hedeflerini şaşkırtmak, sınıfdışlarını güçsüz bırakmak için "özgürlük", "kardeşlik", "eşitlik" sloganlarının arkasına sığınarak erkek düşmanlığı temelinde biçimlenen ve günümüzde çeşitli gruplara bölünen feminist akımları güçlendirmek için elinden geleni esirgemektedir.

kurtuluşuna bağlıdır

N.Aryan

Burjuva ideolojisinin kadına bakış açısının bir ifadesi olan feminist akımlara göre; "Her kötülüğün başı erkektir. Sömürü., erkekler planladıkları için vardır. İnsanlar savaşlarda öldürülüyorsa sebebi erkeklerdir. Çünkü onlar savaşlara karar veriyorlar. Kadın bir bardağı yıkıyorsa ikincisini erkek yıkmalıdır. Çok kanlı erkeğe karşılık neden çok kocalı kadın olmasın. Hatta "erkeklerin neden çocuk doğurmadıkları"na dek kadın mücadelesinin hedeflerini sulandırıyorlar. Eğer kendileri erkeklerin yerine geçerlerse dünyada tüm işlerin yoluna gireceğini iddia ediyorlar.

Görüldüğü gibi, bu burjuva anlayışı, emekçi sınıf ve tabakalardan insanların (kadın - erkek) belirli bir sistem tarafından değil "düşman" bellenen erkek tarafından sömürüldüğü iddiasındadır. Böylece burjuvazinin toplumdaki sömürü çarkı saklanmak istenmektedir. Yani emekçi erkek ve emekçi kadının burjuva erkek ve kadın tarafından (sınıf olarak) sömürüldüğü gerçeği çarpıtılıyor, emekçi erkek kitlesi de sömürücü olarak burjuva sınıfının yanında gösteriliyor.

Burjuva sınıfına ait bir kadın da, emekçi sınıfa ait bir kadın da cins olarak kadındır. Fakat üretim sürecindeki konumları farklı olduğundan, toplumsal, siyasal, sosyal yaşamdaki konum ve tercihleri de farklı olacaktır. Bu iki kadının, kadın olmalarından ötürü ortak olan sorunları, ayrı sınıflara ait olmalarından dolayı farklı olan sorunları yanında deveden kulak bile değil. Yine de bu tür akımlar Batı Avrupa ve ABD'de oldukça taraftar buluyor. Ülkemizde ulusal ve sınıfsal çelişkiler o denli net ve kadınlarımız üzerindeki siyasal baskılar o denli ağır ki bu tür akımların gelişmesi için fazla zemin yok.

Kürt kadınlarının temel sorunlarının kaynağı

Bugün Kürt kadınlarının sorunlarına kaynaklık eden temel unsur, parçalanmış Kürdistan'ın sömürge statüsüdür. Kürdistan'ın dört parçasında da Kürt halkı en doğal insani haklarından yoksun olarak

yaşıyor. Eğer Kürt kadını "ben Kürt'üm" diyemiyorsa, çocuğuna istediği adı bile koyma özgürlüğüne sahip değilse, sömürgeci boyunduruğun acılarını hergün erkeği ya da oğluyla beraber iliklerinde hissediyorsa, kendi erkeği ile arasındaki ayrı cins olmalarından doğan çelişki sonda sıfır kalıyor demektir.

Sömürgeci tahribatın ülkemizde yaşamın her alanında neden olduğu gerilik, kadınlara daha fazla yansımaktadır. İşsizlik ve okuma-yazma bile bilmeyen bir kadından gelişme beklenebilir mi?

Toplumun kadına tutucu bakış açısı da bu duruma eklenince kadınlarımız ezilmeye ve buyrulana yapmaya en uygun tip haline geliyorlar.

Depolitize edilmiş 10 milyonluk bir kitle

Gerek sömürgeci devlet kurumlarında, gerekse de bazı özel işyerlerinde iş bulabilen kadınlarımızı da başka sorunlar bekliyor. Her şeyden önce kadınlarımız işyerlerinde kendi anadillerini bile konuşmıyorlar. Baskılar sonucu ürkütülen kadınlar sendikalara üye olamıyorlar, çeşitli yollarla bireyci "kurtuluş"un tek yol olduğu doğrultusunda kadınlar koşullandırılıyor. Çalışan kadınların diğer sorunlarından hiçbirisi çözülmüş değil. Buna rağmen kovuşturmalar, soruşturmalar, fişlemeler birbirini kovalıyor. İşsiz kalma korkusu bu koşullara dayanmayı zorunlu kılıyor. Bu baskıcı ortam, çeşirli bunalım biçimleriyle kadınlarımıza yansıyor. Böylece kendi mesleki sorunlarına b.le sahip çıkamayan, politikaya, dolayısıyla ulusal ve toplumsal sorunlara ilgi duymayacak kadar yorgun ve depolitize edilmiş b.r kadın yığını çıkıyor karşımıza.

Bu depolarizasyon olayı, hem üniversiteli hem de ortadereceli okullara giden genç kızlar arasında da etkindir. Bu kesimde de, ülkesinin sorunlarına, diline, kültürüne, tarihine; kısacası içinden çıktığı topluma yabancılaşma olayı o denli ileri boyutlara varmıştır ki; çoğu düşünce, tutum ve davranışlarda iki kişilikli bir rolü birlikte oynuyor. Birisi kendisinin asıl kişiliği, diğeri de özendiği herhangi birinin kişiliği.

Üniversite gençliğinin (kız-erkek) kendi sorunlarından başlayarak geliştirdiği mücadele, yabancılaşmanın bu korkunç

boyutlarına da darbeler indiriyor. İlerici üniversite gençliği, YÖK'ün istediği gençlik tipinin yetişmesine müsaade etmeyeceğini eylemleriyle kanıtıyor.

Toplumumuzun yarısını oluşturan kadınlar katılmaksızın toplumda istenen değişme ve dönüşümlerin gerçekleştirilemeyeceğine inandığımız göre, onları ulusal ve toplumsal mücadeleye nasıl kazanacağız?

Yakalanması gereken ana halka

Herşeyden önce Kürt kadının kurtuluşunun Kürdistan'ın kurtuluşuna sıkı sıkıya bağlı olduğu, fakat kadınlar katılmaksızın Kürdistan'ın kurtuluşunun gerçekleştirilemeyeceği gerçeği kadınların mücadelesinde yakalanması gereken ana halka olarak kavranmalıdır.

Kadınların günlük yaşamda karşılaştıkları sorunlar, ülkenin sorunlarının bütünselliği içinde ele alınmalı, bunlar uğruna verilen mücadele ülkenin kurtuluşu için verilen mücadeleye bağlanmalıdır.

Büyük veya küçüklüğüne bakılmaksızın, kadınların tüm sorunları ciddiye alınıp çözümü uğruna mücadele edilmeildir. Kadınları, daha ileri talepler için mücadeleye çekmek için görebilecekleri taleplerinden başlanmalıdır. Bu talepler yer, zaman ve koşullara göre çok değişik olabilir. Bazen tutuklu yakın olmaları, bazen aynı işyerinde çalışmalarını, bazen erkeklerin dayak olayı, bazen kreş sorunu, bazen pahalılık ve daha bir çok şey onların birleşme ve ortak davranmaları için ortak bir zemin oluşturabilir. Bilinçli kadrolar "basit" gibi görülen bu sorunlar uğruna mücadeleyi örgütleyip onlara öncülük edebildikleri oranda onların güvenlerini kazanacaklar ve daha ileri çalışmalara katılmalarını sağlayacaklar. Yoksa siyasal bilinç vahi yoluyla bu 10 milyonluk kitleye gelmeyecektir.

Tüm bunlar hareketin yığınsal örgütsel birliğinin yaratılması yolunda bir hazırlık aşaması olarak kabul edilmelidir. Çalışmaların tüm aşamasında, eşitlik denilince kadınlara ekonomik, sosyal ve siyasal hak eşitliğini anladığımızı vurgulamalıyız.

Xalit yoldaşın siyasi savunması

Kürdistan halkının mücadele onurudur

Roni Koçer

"Ne ben ne de Partim Türkiye'yi bölmek, parçalamak veya ortada kaldırmak gibi gülünç ve saçma düşünceye sahip değiliz. Çünkü biz bilimsel sosyalist felesefe doğrultusunda hareket eden bir partiyiz. Dolayısıyla da bizim mücadelemizin amacı Türkiye'yi bölmek, parçalamak veya ortadan kaldırmak değil, sömürgeleştirilen ülkemiz Kürdistan'ın ulusal ve toplumsal kurtuluşunu sağlamaktır." (Xalit Yoldaşın Savunmasından)

9 Ekim 1986 günü yakalanan ve kısa bir süre sonra polislerle giriştiği boğuşma sonucunda kurtulmayı başaran ama ikinci polis saldırısında kısıp alınarak ele geçirilen partimizin önder kadrolarından, Kürt halkının yiğit evladı Mehmet Cıbran (Xalit) yoldaş, işkencehanelerdeki kahramanlıkları ve sömürgeci faşist diktatörlüğün mahkemesindeki siyasi savunması ile her türlü baskı ve teröre rağmen, PPKK üyesi ve Kürt halkının yiğit bir evladı olmanın onurunu dimdik ayakta tuttu.

Yapılan mahkeme duruşmaları sonucunda Haziran 1987'de 14 yıl ağır hapis cezasına çarptırılan Xalit yoldaş, cezasının belirlenmesinden sonra mahkeme salonunda tepkisini devrimci sloganlar atarak dile getirdi. Bu tutumyla savaşıma devam edeceğini ortaya koydu. Bunun üzerine yargılandığı Diyarbakır'daki askeri mahkemede, hakkında 6 yıllık bir ek ceza istemine gidildi. Xalit yoldaş salondaki sömürgeci kolluk kuvvetlerinin saldırısına uğrayarak dövüldü, hücreye atıldı. Verilen 6 yıllık ek ceza yargıtayca gereksiz görülünce Aralık 1987 başlarında tekrar mahkemeye götürüldü. Mahkeme heyeti 6 yıllık ek ceza isteminde ısrar etti. Bu durum Xalit yoldaşı yıldırmadı. Bir kez daha mahkeme salonunda onun gür sesi yükseldi: "Kahrolsun Sömürgeci Faşist Diktatörlük! Yaşasın Ulusal Demokratik Halk Devrimi Mücadelemiz! Yaşasın PPKK". Xalit yoldaşın, devrimci tutumunu bu denli kararlılıkla sürdürmesi karşısında mahkeme heyeti şaşkına döndü, hakkında üçüncü bir dava açtı.

Dışardaki devrimci kişiliğini bugün içeride, sömürgeci faşist diktatörlüğün zindanlarında da kararlıkla sürdüren ve bu tutumuyla halkımızın mücadele tarihi boyunca süregelen direnişler zincirine yeni bir halka ekleyen Xalit yoldaşın kişiliği PPKK üye ve sempatizanları ve diğer Kürt yurtseverleri için örnektir. Çünkü bu tutumla, Xalit yoldaş, devrimci direnişin en zor koşullardaki değerli bir örneğini sunmuştur. Yaşamından daha üstün tuttuğu Kürt halkının ulusal demokratik halk devrimi mücadelesi uğruna yıllardır verdiği savaşıma işkence mezbahalarında, mahkeme salonlarında, cezaevlerinde nasıl bir direniş hatı izlememiz gerektiğini Xalit yoldaşın tutumları belirgin bir şekilde, hiçbir ikircimliğe yer bırakmaksızın ortaya koyuyor.

Savunma metni tarihimizin altın bir sayfasıdır

Xalit yoldaşın sömürgeci diktatörlüğün Diyarbakır askeri mahkemesindeki politik savunması yalnız, devrimci önder kadro ve militanlara örnek olmakla kalmıyor, partimizin ve halkımızın mücadele tarihinin altın bir sayfasını oluşturuyor.

Savunma metninin başlarında Xalit yoldaş, "Ülkenin bağımsızlığı için verdiğimiz mücadele, Kürdistan işçi ve emekçilerinin özgür, sınıfsız, sömürsüz bir toplum yaratmak için verdikleri mücadelelerin bir parçasıdır". diyor ve "ülkemiz Kürdistan'da siyasi, ekonomik sömürgeci

son vermek ve özgür toplum yaratmak için mücadele devrimci bir görevdir" belirlemesini yaptıktan sonra, mahkemeden bağımsız davranmasının beklemediğini vurguluyor. İlk ifadesinde de belirttiği gibi ona göre; "demokrasi ve insan haklarının olmadığı bir yerde bağımsız bir mahkeme vehukukun bütün kurallarıyla işlemesini beklemek elbette ki hayalden öte bir şey olmaz. Çünkü genelde mahkemeler bir emir ve komuta zinciri içinde Hareket ediyorlar. İnsanın kefeni önceden biçiliyor. Ve buna basmakalıp bir gerekçe bulunuyor".

Xalit yoldaş siyasi savunmasında, eğer kendisi ve onu yargılayanlar tarafsız bir mahkeme karşısına çıkmış olsalardı kendisinin suçsuz ve onu yargılayanların suçlu olduğunu kolaylıkla ortaya çıkaracağını vurguluyor.

Askeri savcılıkların idianamelerinde Kürt halkı diye bir halk, Kürt dili diye bir dil olmadığı şeklinde formüle edilen Türk tarih tezinin saçma-sapan bir şey olduğunu açıklayan Xalit yoldaş; "Kürt halkı ulusal demokratik haklarını elde etmediği sürece Türkiye'de demokrasinin sağlıklı bir yapıya kavuşması mümkün değildir" tespitini yapıyor ve bunun nedenini ortaya koyuyor: "Kürt sorunu Demoklesin kılıcı gibi Türk emekçisinin ve aydınının başının üstünde daima duracaktır."

"Kürt sorununa inkar temelinde yaklaşmak, iddia edenlerin başlarının deve kuşu misali kuma gömtip gerçeği görmemek veya istememektir" diye belirlemede bulunan Xalit yoldaş; "Kürdistan gerçeğinin "hep tahrif edildiğini", "yaşanan gerçeklerin" in "tamamen farklı" olduğunu tarihsel belgelere dayanarak ortaya koyuyor Kürt halkının "binlerce yıl evvel, bugün Kürdistan adı verilen topraklar üzerinde istikrarlı topluluklar oluşturmuş bulunduğunu", halkın " Mezopotamya uygarlığının en eski, en köklü mirasçıları içerisinde yer aldığını ama tarihin çeşitli dönemlerinde işgalcilerin saldırılarına uğradığını, " Osmanlı İmparatorluğu

döneminde, 1639 Mayıs'ında, tarihte yüzkarası olarak kalacak olan Kasr-ı Şirin antlaşmasıyla Kürdistan'ın Osmanlı İmparatorluğu ve İran Sefavi İmparatorluğu arasında ikiye bölündü" günü; 1923'teki Lozan Anlaşmasıyla da dört parçaya bölündüğü; " iradesi dışında bölünerek klasik sömürge statüsüne sokulan Kürdistan'ın sömürü, baskı ve bağımlılık politikalarıyla egemenlik altına alındı" günü ve bu durumun " Kürdistan'ın ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmesine ve birliğine vurulan en büyük darbe olduğunu vurgulayarak, sömürgeci boyunduruk koşullarında uygulanan düşmanca politikalar ve Kürt halkının direnişleri üzerinde duruyor.

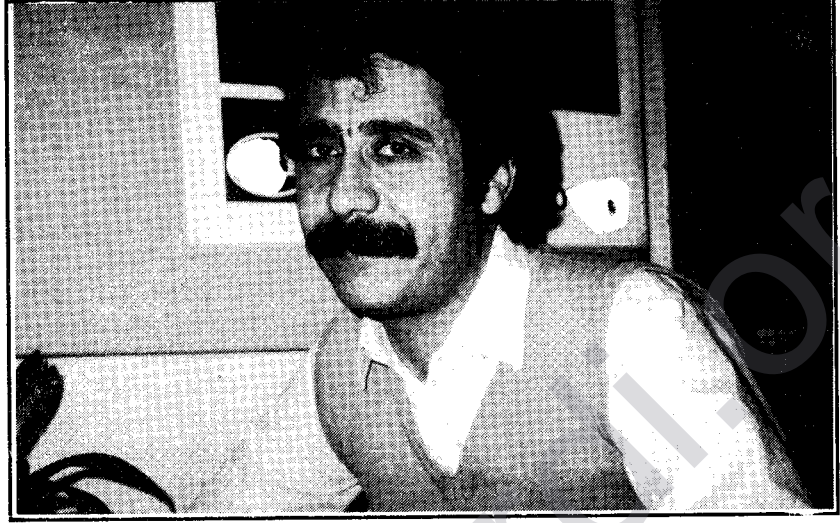
Günüümüze kadarki tarihi gelişmeleri kısaca ele alarak değerlendiren Xalit yoldaş, 12 Eylül 1980 darebesine de savunma metninde yer veriyor ve şöyle diyor:

" Sömürgeci tekelci burjuvazinin emperyalizme bağımlı tekelci karakterinden kaynaklanan ve yetmişli yılların ikinci yarısında tekrar derinleşen ekonomik ve politik bunalımı aşmak,

Yaşamından daha üstün tuttuğu Kürt halkının ulusal demokratik halk devrimi mücadelesi uğruna yıllardır verdiği savaşıma işkence mezbahalarında, mahkeme salonlarında, cezaevlerinde nasıl bir direniş hatı izlememiz gerektiğini Xalit yoldaşın tutumları belirgin bir şekilde, hiçbir ikircimliğe yer bırakmak sizin ortaya koyuyor.

diğer taraftan da Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda gelişen ulusal ve toplumsal muhalefeti ortadan kaldırmak için tekrar (yani 12 Mart'tan sonra P. N.) askeri faşist bir müdahaleye gerek duyuldu. Ve bu amaçla 12 Eylül askeri faşist darbesi gerçekleştirildi. Ordu, emperyalistler ve onların işbirlikçilerinin istemi ve çıkarları doğrultusunda yönetime elkoydu."

Faşizm koşullarında yıllardır sürdürülmekte olan baskı, terör, ağır sömürü ve anti-demokratik uygulamalara da savunma metninde yer veren Xalit yoldaş, bu koşullarda " halk yoksulluk ve baskı altında inlerken, holdingler altın

dönemini yaşamıştır" diyerek açık bir gerçeğe parmak basmaktadır. " Devlet mekanizması ABD'nin emrinde ve denetiminde olan bir ülkede demokratik bir cumhuriyetten bahsetmek, insanlığa ve bilime hakarettir" diyen Xalit yoldaş, darbeci generallere atıfta bulunarak; " demokrasi adına yargılanması gerekenler varsa o da bunlardır" diye sürdürüyor. Gerek faşist darbe hazırlıkları döneminde ve gerekse darbe sonrasında, tekelci burjuvazinin denetimindeki devlet kurumlarını da yoğun olarak kullanmak suretiyle yarattığı baskı, terör ve provakasyonları da ele alıyor Xalit yoldaş.

Savunma metninin bundan sonraki bölümünde, daha öne sıralanan tüm hak-sızlıklara karşı, " PPKK'nin bu gidişe dur demek için", Kürdistan'da devrimi gerçekleştireceğini, " Ulusal Demokratik Kalk Devriminin başarılmamasıyla proleterya diktatörlüğü egemenliği altında işçi sınıfının yoksul köylülerle ittifakı temelinde kesintisiz bir biçimde sosyalizmi inşa edeceği" ni ve " Ulusal Demokratik Halk Devrimi legal, illegal, yarı-legal, barışçıl, barışçıl olmayan (kitlerin direnişinden silahlı halk savaşına dek) her türlü mücadele biçimini ve araçlarını somut koşullara göre uygulayacağı" nı belirten Xalit yoldaş şöyle diyor:

" 1975 yılında kurulan PPKK'nin öncülüğünde yürütülen ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesi, Kürdistan halkının esaretten ve sömürgeci zincirinden kurtulma mücadelesinin ve Kürdistan halkının tarihi süreç boyunca yarattığı şanlı direnmelerin bir devamı ve bu mücadelelerin ileri bir aşamasıdır.

" PPKK bu şanlı direnmelerle dolu

tarihin mirasçısıdır"

Savunmanın bundan sonraki bölümünde de PPKK'nin iktidar olunca uygulayacağı siyasal demokrasi, ulusallaştırma, ulusal ekonomiyi koruma ve geliştirme, işçi ve emekçilerin demokratik ve sendikal hakları, toprak devrimi, dil-kültür devrimi, gençlik, azınlıklar ve dış politikaya ilişkin politik görüşleri ana başlıklar altında açıklanıyor.

Daha sonra " son olarak şunu belirtmek isterim ki, bugüne kadar vermiş olduğum devrimci mücadeleden ve bu yazdıklarımın dolaylı bana vereceğiniz ceza - evinde kalma süresi ne olursa olsun, bu benim için hiç bir öneme haiz değildir" diyen Xalit yoldaş, ekliyor: " Hatta dünyaya bir adaha gelme şansına sahip olsaydım yine halkıma ve insanlığa karşı olan sorumluluğumu yerine getirebilmek için seve seve devrimci olan bu mesleğimi seçerdim. Ve bilseydim ki, ömrümün sonuna kadar cezaevinde kalacağım veya bu mücadeleden dolayı öldürüleceğim aynı tercihi yapardım. Yalnız beni üzen bir şey varsa o da bugün aktif olan mücadeleden uzak kalmamdır."

Xalit yoldaş, savunma metnine şu sloganlarla son veriyor:

"- Yaşasın Kürdistan Halkının Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi !"

"- Yaşasın Kürdistan Halkının Türkiye, İran, Irak ve Suriye Halkıyla Kardeşliği!"

"- Yaşasın Marksizm- Leninizm ve Onun Ürünü Olan Bilimsel Sosyalizm!"

"- Yaşasın PPKK!"

"- Kahrolsun Sömürgecilik!"

"- Kahrolsun Faşizm ve onun bugünkü dayanağı olan Emperyalizm!"

Diyarbakır cezaevi direnişiyile ilgili iki mektup:

Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde devrimci direniş

Diyarbakır Askeri Cezaevi, Kürt halkının kanayan nice yaralarından sadece biridir, meydana gelen işkence olaylarından dolayı kamuoyunun sürekli dikkatini çeken bir cezaevi özelliğini korumaya devam ediyor.

Amerika'da işkence okullarından mezun olmuş, uzman işkenceci ünvanına hak kazanmış asker ve polisler, Kürt devrimci ve yurtseverlerini yok etmek için, Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde görev başındadırlar. İşkence uzmanı olarak bilinen yüzbaşı Esat Oktay Yıldırım, Diyarbakır Askeri Cezaevi'ne müdür olarak atanmış. Bu işkenceci yüzbaşı, Amerika'da gördüğü işkence derslerinden öğrendiklerini bilinçli, programlı ve aşamalı olarak uygulamaya sokmuş, Kürt devrimci ve yurtseverlerini topyekün yok etme çabasına faşist bir arzıyla girişmiştir.

Ne ABD emperyalizminin Saygon zindanlarındaki uygulamaları ne de Alman Nazistlerinin yahudi toplama kamplarındaki insanlık dışı işkenceleri Diyarbakır Askeri Cezaevi'ndeki barbar uygulamaları gibidir. Diyarbakır Askeri Cezaevi'ndeki bilinçli, duyarlı, aktif devrimci programlı bir şekilde yok edilmeye çalışılıyor. Akılsız işkence uygulamalarıyla, baskı yöntemleriyle devletin işkencecileri etkili olabileceklerini zannediyorlar. İlk başlarda cezaevindeki görevli işkenceciler bazı kısmi başarılar elde ettilerse de bu durum fazla sürmedi. İşkenceciler öyle gaddarca davranıyorlar ki ölmekle yaşamak arasında pek bir fark kalmıyor. Vahşice yapılan işkenceler altında yaşamaktan sa seve-seve ölümlü tercih edebilecek insanların sayısı hızla arttı. Tutuklular, "insanlık onuru işkenceyi yenecek" sloganıyla Diyarbakır Askeri Cezaevi'nin temellerini sarsmaya başladılar. Süreç içerisinde cezaevi şehitleri kervanına katılanların sayısı hızla kabardı.

Son olarak 8 Şubat 1988'de cezaevindeki uygulamaları protesto etmek için tutuklular açlık grevine başladılar. Cezaevindeki yakınlarıyla görüşme günü görüşemeyen tutuklu aileleri, Diyarbakır SHP il binasına kadar toplu bir yürüyüş yaparlarken polislerin baskılarına maruz kaldılar.

Ne faşist devletin yöneticileri ne de ana muhalefet partisi SHP, Diyarbakır Askeri

Cezaevi'ndeki uygulamalardan ve açlık greviden söz ediyorlardı. Tutuklu bulunan yakınlarından haber alamayan aileler, endişe içinde kalmışlardı. 16 Şubat 1988'de Diyarbakır SHP il binasında cezaevindekilerle dayanışma amacıyla açlık grevine girdiklerini ilan ettiler. 17 Şubat 1988 günü ben de Diyarbakır SHP il binasında açlık grevine giren tutuklu yakınlarını ziyaret etmeye gittim. Diyarbakır SHP binasının ikinci katında ön tarafta kadınlar, arka küçük odada açlık grevine giren erkekler bulunuyordu. Tutukluların yakınlarından kadın-erkek toplam 48 kişi, iki SHP milletvekiliyle birlikte açlık grevine girmişlerdi. Her taraftan işçiler, öğrenciler, avukatlar ve halktan diğer insanlar, ellerinde çiçek buketleriyle Ofis semtindeki SHP il binasında açlık grevine giren aileleri ziyaret etmeye geliyordu. Binanın önünde arabalarını park eden polisler gelen gidenleri gözliyorlardı. 17 Şubat sabahı Diyarbakır Hukuk Fakültesi öğrencilerinden kalabalık bir grup da tutuklu yakınlarını ziyarete geldiler; şarkılar söylendi çiçekler verildi. Daha sonra TIP ve Dişçilik Fakültesi öğrencileri geldiler. Böylelikle çok kalabalık bir öğrenci kitlesi biraraya gelmiş oldu. TIP, Dişçilik ve Hukuk Fakültesi öğrencileri SHP binasını kalabalık bir grup şeklinde terk ettiler. Aynı gün saat 14.30 civarlarında Mimarlık Fakültesi öğrencilerinden bir grup öğrenci SHP binasına geldi. Öğrenciler, ellerindeki çiçekleri açlık grevindeki insanlara verdiler, kadınların ellerini öptüler. Binadan Kürtçe şarkılar yankılanıyordu ve ilçelerden gelen köylü Kürt kadınları geleneksel giysileriyle oturmuş, coşkusuyla siyasi istemlerini içeren şarkılar söylüyor, elleriyle gazetecilere zafer işaretleri yapıyorlardı. Kalabalık bir kitleyle "insanlık onuru işkenceyi yenecek" sloganını hep bir ağızdan defalarca gür bir sesle bağırarak, Mimarlık Fakültesi öğrenci grubu, iki SHP milletvekilini (Adnan Ekmen ve Mahmut Alınak) ziyaret ederek bir süre sohbet ettiler.

Faşist devletin MIT'i ve polisleri bir provakasyon yaratmak ve eylemleri sabote etmek amacıyla gecenin geç saatlerinde SHP il binasının penceresini taşladılar, camları kırdılar.

Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde bulunan 570 tutukludan 403'i açlık grevine girmişti (çocuklar ve yaşlılar açlık grevine girmemişlerdi).

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'nün isteğiyle üç SHP milletvekili (Fuat Atalay, Salih Sümer ve Mehmet Kahraman) Diyarbakır'a geldi. Erdal İnönü, bu üç SHP milletvekiliyle ilettiği haberde, açlık grevine giren iki SHP milletvekilinin derhal Ankara'ya dönmesini, aksi takdirde partiden ihraç edilebileceklerini belirterek, Diyarbakır'daki SHP il binasının derhal boşaltılmasını ve boşaltılmadığı takdirde kapatabileceklerini söylüyordu. Ayrıca tutukluların açlık greviden vazgeçirilmesini ve tutuklu istemlerini SHP olarak mecliste haledeceklerini ekliyordu. Diyarbakır'a gelen üç SHP milletvekili, açlık grevine giren milletvekillerini Ankara'ya gönderdiler. SHP il binasındaki tutuklu yakınlarını dışarı atmaya çalıştılar. Buna Diyarbakır'daki SHP üyelerinin tepkisi sert oldu. Eğer tutuklu yakınlarını dışarı çıkarmaya kalkışarlarsa kan dökülebileceğini belirttiler. Erdal İnönü'nün açıklamalarına Kürt halkının tepkisi sert oldu.

18 Şubat'ta faşist devletin başbakanı tarafından bir açıklama yapılarak, Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde açlık grevine giren tutukluların istemlerinin kabul edildiği belirtildi. Ama içerdeki tutuklulara, istemlerinin kabul edildiğine ilişkin olarak hiçbir yetkili herhangi bir açıklamada bulunmadığından, tutuklular, eylemlerini kararlılıkla sürdürüyorlardı. Tutuklu yakınlarının oluşturduğu bir heyet Askeri Cezaevine gitti. (SHP milletvekilleri cezaevine alınmadılar). Avukat Fethi Güntüş, Leyla Zana, Yılmaz Uzun'un annesi ve Ali Kılıç'ın annesi, tutukluların temsilcileri olan Mehmet Cıbran (Xalıt), Yılmaz Uzun ve Yakup Çiçek'le bir süre görüştiler. Tutuklu temsilcileri, istemlerini bir kez daha maddeler halinde belirttiler. İstemlerinin kabul edildiğini duymuşlar, ama Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde herhangi bir değişiklik olmamıştı. Bunun üzerine, tutuklu temsilcileri, açlık greviden vazgeçmeleri için adli müşavirlikten bir yetkiliyle görüşmek istediklerini ve eğer adli müşavirlik tarafından, isteklerinin kabul

Diyarbakır cezaevi olayı ne ilk ne de sondur

8 Şubat 1988 günü yaklaşık 600 dolayında yurtsever Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde 30 maddelik ortak taleplerini cezaevi yönetimine bildiren, ölüm orucuna girdiler.

Ölüm orucu eylemi Türkiye ve Türkiye'nin egemenliği altındaki Kürdistan'da büyük yankılar uyandırdı. Etkin destek sağlayan bu eylem, hükümeti ve diğer devlet kurumlarını köşeye sıkıştırdı. Asker ve sivil devlet yetkilileri en üst düzeylerde toplanarak gelişmeleri değerlendirdiler. Eylemler o kadar cesur ve kararlıca yürütülüyordu ki geri adım atmak zorunda kaldılar. Özal, neye uğradığının şaşkınlığı içinde açıklamalarda bulunurken artık eski ses tonuyla konuşamaz olmuştu. Gazeteler, "Diyarbakır'a dikkat", "Mahkum aileleri açlık grevinde" v.b. gibi manşetler attılar. Bir anda gelişen eylemler dizisi Türkiye ve Kürdistan'da en çok konuşulan konu durumuna geldi. Cezaevindeki politik tutuklular ve yakınlarının eylemlerinin desteklenmesi amacıyla Türkiye ve Kürdistan'daki bazı cezaevlerinde de dayanışma amaçlı açlık grevlerine gidildi. Kısa adı TAYAD olan, Tutuklu Aileleriyle Yardımlaşma Demeği Başkanı Gülten Şeren, İstanbul'dan da bir grup demek üyesinin açlık grevi eylemlerine katılabileceklerini açıkladı.

Olaylar gelişirken, 18 Şubat günü politik tutukluların 30 maddelik talep listesinin nüshaları TBMM'nde dağıtıldı ve imza karşılığında gazetecilere de verildi.

Politik tutukluların istekleri şunlardı:

- 1- Görtüşte Kürtçe konuşulmasının serbest bırakılması,
- 2- Basın yayın organlarıyla yazışmanın serbest bırakılması,
- 3- Avukat ve akraba görüşlerinde asker, polis dinleyicinin bulundurulmaması ve açık görüşün yüzüze yapılması,
- 4- Sakal ve bıyığın serbest bırakılması,
- 5- Savunma araçlarının sağlanmasında kısıtlamaya gidilmemesi,
- 6- Isıtıcı ocak verilmesi, cam bardağın serbest bırakılması,
- 7- Müzik aletlerinin kullanımı ve dinlenmesinin serbest bırakılması,
- 8- Karavana, tabak, kaşık, ampul, musluk ve temizlik malzemelerinin idarece cezaevi ödeneğinden karşılanması,
- 9- Nöbet fişlerinin doldurulması işleminin son verilmesi,

10- Koşuş ayırımına son verilmesi, koşuşlararası görüşün sağlanması,

11- Havalandırma süresinde koşuş kapılarının açık bırakılması, cumartesi ve pazar günlerinde havalandırmaya çıkarılması ve havalandırmanın gün boyu olması,

12- Kelepçenin önden vurulması,

13- Dışarıdan her türlü yiyecek maddelerinin ailelerce getirilmesi durumunda kısıtlama ve yasakların kaldırılmasında, özellikle diyetli olanlara olanak sağlanması,

14- Ailelerin getirdiği ayakkabıların içeriye alınması,

15- Dışarıdan içeri içeriden dışarı gidip gelen mektupların karalanıp çizilmemesi, beklenen üç günlük bekleme süresinde verilmesi,

16- Tutukluların taleplerine göre uygun kültürel faaliyetlere olanak sağlanması,

17- Giyim eşyalarının yıkanması için dışarıya gönderilmesine izin verilmesi,

18- Telefon görüşmelerinin sağlanması, 19- Kantinde yiyecek çeşidi bulundurulması, fahiş fiyat konulmaması,

20- Yemek kalitesinin düzelmesi,

21- Hastaneye tedavi için götürülenlerin tedavisine özen gösterilmesi,

22- Aileler tarafından çay ve tütünün içeriye alınması,

23- Cezaevlerinde işlenen işkence ve cinayet hakkında soruşturma açılması,

24- Ceza Infaz Kanunu'nun değiştirilmesi ve uluslararası normlara göre düzenlenmesi,

25- Tek tip elbise uygulamasına son verilmesi,

26- Askeri mahkeme kararlarının iptal edilmesi ve davalara yeniden bakılması,

27- Askeri yönetim tarafından yürürlüğe konulan 1/3 oranlı artırmanın iptali,

28- Sinop, Eskişehir, Sağmalcılar, Bursa cezaevlerinde baskı ve işkence amacıyla hazırlanmış tüzük ve yönetmeliklere son verilmesi,

29- Siyasi tutuklu statüsünün tanınması,

30- Sevk zincirinin uygulanmasına son verilmesi,

Faşist diktatörlüğün 18 Şubat'ta 12 maddelik bir listeyi kabul ettiği açıklandı. 19 Şubat günü uygulamaya konan maddeler sırasıyla şunlardır:

1- Tutuklu ve mahkumlar aileleriyle serbest konuşabileceklerdir. Konuşmalar

bir nezaretçi refakatinde gerçekleşecektir.

2- Diyarbakır Cezaevi'nde mahkum ve tutukluların tek tip elbise giymeleri zorunlu değildir.

3- Cezaevi'nde bulunan mahkum ve tutukluların sağlık ve hijyen durumları dikkate alınarak saç ve sakal bırakılmasına izin verilmeyecektir.

4- Tutuklu ve mahkumların aileleri ile yaptıkları görüşmeler yarım saatten (!) bir saate çıkarılmıştır. Görüşmeler gün boyu sürecektir.

5- Özel bir beslenme rejimine ihtiyacı olduğu tabib raporu ile saptananların yiyeceklerinin ailelerince sağlanmasına izin verilecektir.

6- Daktilo, saz gibi ihtiyaçları, mahkumlar diledikleri taktirde kendilerine sağlayabileceklerdir. Resim yapmak isteyen tutuklu bu olanak sağlanacaktır.

7- Tutuklu ve mahkumların çamaşırlarının ailelerince yıkanmasına izin verilecektir.

8- Tutuklu ve mahkumların dışarı ile telefon konuşmalarının sağlanabilmesi için PTT nezdinde teşebbüse geçilmiştir. Böylece tutuklu ve mahkumlar ankesörlü telefonlarla cezaevi dışındaki aileleri ile görüşebilme olanağına kavuşacaklardır.

9- Mahkum ve tutuklular avukatları ile bir masada yüz yüze görüşebileceklerdir.

10- Cezaevi kantininde çok çeşit bulundurulması sağlanacaktır.

11- Tutuklu ve hükümlülerin yanlarında bulundurabilecekleri para miktarı 15 gün için 25 bin liradan 100 bine çıkarılmıştır.

12- Cezaevinde çıkabilecek sorunların giderilmesi amacı ile tutuklu ve hükümlüler arasında seçilecek aracı ile komutanlığa duyurma olanağı sağlanmıştır.

Evet, bu eylem bir daha kanıtlamıştır ki kazanımlar birlikte mücadele ve direnmeyle elde edilir. Hiç bir gerici faşist iktidar kendiliğinden gitmez. O halde faşist iktidara karşı güç ve eylem birlikleri için ileri!

Yaşasın ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemiz!

Halkımız kazanacak, faşizm yıkılacaktır!

Yaşasın PPKK!

28.2.1988

ARJEN- Diyarbakır

Özal'dan "iyilik meleği" mi olurmuş?

Diyarbakır askeri cezaevindeki siyasal tutukluların iç ve dış kamuoyunca da büyük destek gören kararlı direnişleri karşısında hükümetin geri adım atmak zorunda kalışı, tutukluların görüşmecileriyle Kürtçe konuşmalarını serbest bırakması gerici faşist ANAP'lı parlamenterleri çılgına çevirdi. Açlık greviden sonraki günlere rastlayan ANAP grup toplantısında, kimi milletvekilleri, kalkıp, hapisanede Kürtçe konuşulmasını serbest bıraktı ve cezaevi koşullarını iyileştirmeye, batıdaki hapisaneler dururken Diyarbakır hapisanesinden başladı diye hükümeti eleştirdiler. Onlara göre Kürtçe konuşulmasını serbest bırakmak insani bir yaklaşımın ürünü değil, "bölücülere verilen siyasi bir taviz" in sonucuydu. Özal da grupta yaptığı konuşmada, hem bu gözü dönmüş parlamenterleri yatıştırmak, hem de aşırı kaba ve bağınaz tutumun kamuoyunda yarattığı olumsuz izlenimi silmek için "Diyarbakır'daki tutuklular da bu memleketin evladlarıdır, eğer zamanında onlara Türkçeyi

öğretmemişsek Kürtçe konuşmayıp dane yapacaklar" anlamına gelen sözler sarfetti.

Doğrusu, diktatörlük hükümetinin, Diyarbakır cezaevindeki siyasal tutukluların yaşamlarını feda ederek sürdürdükleri ölüm orucu karşısında gerilemesini hazmedemeyen gerici-faşist parlamenterlerin salyali öfkesini kimse şaşkınlıkla karşılamadı. İnsanlık düşmanlarından başka bir tutum zaten beklenecekti. Ama sosyalist ya da demokrat geçinen kimi gazeteci ve yazarın Özal'ın grupta yaptığı konuşmaya övgüler dizmelerini, hükümetin Kürtlere yönelik politikasında bir değişikliğin belirtisi gibi ele almalarını anlamak mümkün değil.

Bugüne kadar hükümetler, politikacılar, burjuva gazeteleri ve yazarları, Kürt halkının Kürtçe konuşmaktan vazgeçmemesi karşısında duydukları aczi böylesi sözlerle ifade etmişlerdir. "Eğer Doğu'da Türkçe'den başka bir dil konuşuluyorsa, suçu onlarda değil onlara Türkçeyi, eğitim öğretimi götüremeyen devlette aramak

gerekir" demişlerdir. Özal'ın onlardan tek farkı "Türkçe'den başka dil" deyimini yerine "Kürtçe" sözcüğünü ağzına almasıdır. Doğrusu, görülüyor ki böylesi bir tutumla, Özal parsalanmış bir politikayı cıvalıyarak tekrar önümüze sürebiliyor ve kimi sosyalist ve demokrat da yeni bir şeymiş gibi buna sarılabiliyorlar.

Oysa hiç kimsenin aklına "yeni ambalajlara sarılmış bu kokmuş malzeme niye", "bu iki yüzlülük niye" diye sormak gelmiyor. Niye, tutuklular ya da aileleri sırf Türkçe bilemedikleri, onlara Türkçe eğitim-öğretim verilmediği için Kürtçe konuşma serbestisi" ne sahip olacaklar ki? Neden Kürt, Kürt olduğu, anadili Kürtçe olduğu için Kürtçe konuşmayacakmış ki? Türk'ün nasıl Türkçe, İngiliz'in İngilizce, Alman'ın Almanca konuşma, okuyup yazma, eğitim görme en doğal hakkıysa, Kürt'ün de öyle. Bu hakkı inkar ederek, böylesi bir hak yokmuşçasına davranarak, "iyilik meleği" maskesini bürünenlere övgüler dizmenin, alkış tutmanın olanağı yok, olmamalıdır. Aksine, kendisini, şirin parlak ambalajlar içinde sunmaya çalışan böylesi gerici-göven iki yüzlü tutumları açığa çıkarıp mahkum etmek gerekiyor. Sosyalistlerden, demokratlardan beklenen tutum budur.

ABD, Nikaragua'yı işgal planı peşinde

ABD Devlet Başkanı R. Reagan 3200 kişilik bir askeri gücü Amerika'nın Kaliforniya eyaletinden Honduras'a yolladı.

17 Mart günü uygulamaya sokulan karar gereğince ABD askeri Nikaragua sınırına yakın bir bölgede konumlandırılırken, Reagan bu kararına gerekçe olarak, "Honduras topraklarının Sandinistlerce ihlalini"ni gösterdi.

Olay konusunda bir açıklama yapan Marlin Fitzmeyer adlı Beyaz Saray sözcüsü ABD eylemini "Bu bizim Honduras'taki demokratik iktidara güçlü dayanışmamızı gösteriyor" şeklinde değerlendirdi. Sözcü, Honduras topraklarının Kuba ve Sovyet destekli Sandinist askerlerince ihlal edilmesi karşısında Honduras Devlet Başkanı Jose Azcona'nın talebi üzerine yardım gönderdiklerini ileri sürdü.

Gelişmelerin başında Honduras'lı yetkililerce yapılan açıklamaya göre, ne Nikaragua askerleri sınırı ihlal ederek sözü edilen türde herhangi bir çatışmaya girdiler, ne de Honduras Devlet Başkanı J. Azcona, ABD'den yardım talebinde bulundu. Ama bunun hemen arkasında, ABD'nin olaya elaltından müdahale etmesi üzerine zıt yönde açıklamalara gidil-

di; hem Nikaragua'nın Honduras topraklarını ihlal ettiği ve hem de Honduras Devlet Başkanı'nun ABD'den yardım talebinde bulunduğu aynı yetkililerce açıklandı.

Nikaragua devrimi lideri Devlet Başkanı Daniel Ortega halkı uyanık olmaya çağırıyordu. Ortega, Honduras ve ABD devlet yetkililerini de planlarını hayata geçirmekten vazgeçmeye çağırarak, ABD'nin Nikaragua'yı işgal etmeyi planladığını vurguladı. Ortega devamla şöyle dedi:

"Biz korkmuyoruz. ABD supermen olduğuna inanıyor. Fakat eğer buraya gelirse, supermen'in de yenilebileceğini görecekler."

Bu arada başkent Managua ve ülkenin diğer stratejik bölgelerindeki güvenlik önlemleri güçlendirildi. Ordu ve sivil milislere yeni insanların katılımı sağlandı. Radyo ve televizyonda sık sık devrimin güçlü lideri Daniel Ortega'nın sesi yankılanıyor, devrimci marşlar çalınıyor. Nikaragua halkı olası bir ABD ve Honduras saldırısına karşı tedikte bekliyor. ABD hükümetine karşı dünya kamuoyunda tepkiler yükseliyor.

Diyarbakır'da İnsan Hakları Derneği

Geçtiğimiz yıllarda bir grup bilimadamı, hukukçu ve öğretim üyesi tarafından kurulan İnsan Hakları Derneği'nin Diyarbakır'da şubelerini kuruluması için çalışmalar sürüyor.

Aralarında Musa Çelik, Talat İnanç'ın da bulunduğu bir grup Kürt aydını tarafından sürdürülen çalışmalar son aşamaya gelmiş durumda. Geniş bir hukukçu, öğretmen, işçi ve öğrenci kitlesi tarafından da desteklenen bu yöndeki çalışmaların olumlu bir biçimde sonuçlanması halinde, en sıradan insani hakların bile çiğnenmediği, yok sayıldığı Kürdistan'da bu türden sorunları kamuoyuna yansıtmada önemli bir olanak elde edilmiş olacak.

KUK-SE:

Şehitlerimiz unutulmadı!

21 Mart 1987 günü sömürgeci faşist devletin işgalci güçleriyle girdiği çatışma sonucunda şehit düşen Kürt halkının yiğit evladı Yusuf Bayram (Sofi) 1 ölümünün yıldönümünde KUK-SE 10 Mart 1988 tarihli bir bildiri dağıttı ve bir afiş bastırdı.

Bildiride sömürgeci faşist uygulamalara karşı Kürdistan halkının yiğit evlatlarının direnişlerine yer verilerek Sofi'nin devrimci kişiliği üzerinde duruluyor. "Şehitlerimiz Unutulmadı" başlıklı bildirin bir bölümünde şu görüşlere de yer veriliyor:

"Sofi yoldaş, Kürdistan devrimci-demokratik hareketinin birleşip tek bir güç haline gelmesi için aktif bir çaba sarf etti. Devrimci-demokratik hareketin birleşme sorunu 1988 yılı başlarında siyasi platformlarda tartışılmaya başlanıldığında açık ve net bir şekilde birleşmeden yana tavır aldı. Örgütümüzün, Kürdistan Öncü İşçi Partisi'yle yürüttüğü siyasi birlik yönündeki çalışmalarını tasvip ederek birleşmenin gerekliliğini her fırsatta vurguladı. Siyasi birliğin günümüzde gerçekleşiyor olmasında Sofi yoldaşın çabaları önemli bir yer teşkil etmektedir."

Öğretmenlerin çabaları ürün verdi

Eğit-Der Kuruldu

16 Şubat günü yapılan bir basın toplantısında Türkiye'li öğretmenleri örgütlemeyi amaçlayan Eğitim-Der'in, Ali Bozkurt, Cemil Çakır, Feyzullah Ertuğrul, Kenan Keleş, Binali Seferoğlu, Zeki Löker ve Mustafa Meriç tarafından kurulduğu açıklandı.

Basın toplantısında konuşan Ali Bozkurt, Türkiye'deki eğitim sisteminin bozukluğuna, öğretmenlerin içine düşürüldükleri ağır koşullara değindikten sonra konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Bu Karanlık ve yıkıcı gidişe karşı, ülkemizde öğretmen örgütlenmesinin geçmiş deneyim ve birikimlerinden yararlanılarak eğitim alanında örgütlenmek, kesin bir zorunluluktur.

Bu gerçeklerden ve "öğretmenlerin en geniş birliği" ilkesinden hareketle, öğretmen örgütlerinin değişik aşamalarında görev yapmış olan bizler "Eğitmciler Derneği" (EĞİT-DER) adlı bir öğretmen derneği kurmuş bulunuyoruz." Çalışan öğretmenlerin böylesi bir derneğe üye olabilmeleri Bakanlığın iznine bağlı olması durumuna dikkati çeken Bozkurt ancak fahri üyelik için öğretmenlerimizin önünde hiçbir yasal engel yoktur." dedi.

Yazların devamı

16 Mart katliamı, büyük gösterilerle protesto edildi

kapısı (katliamın olduğu yer) yerine, Laleli'nin seçilmesinin nedeni polislin böylesi bir gösterinin olabileceğini tahmin edip olası tedbirleri almasıydı. Buna rağmen polis protesto gösterisinin yapıldığı alanın yakınlarında bulunan çok sayıda öğrenciyi gözaltına aldı.

Aynı gün İstanbul'da, bir sinema salonunda 16 Mart olayını yaşayan ve o gün faşist kurşunlara hedef olup yaralanan bir grup eski öğrencinin de

katıldığı 16 Mart şehitlerini anma toplantısı yapıldı. Toplantıya 1000 dolayında izleyici katıldı.

Bilindiği gibi, 16 Mart 1978 yılında MHP yandaşı bir grup faşist öğrenci, polis ve güvenlik kuvvetlerinin dolaylı desteğiyle, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde çıkmakta olan ilerici, devrimci görüşlü öğrencilerin üzerine bomba attı. Ardından yayılım ateşi açarak toplu katliama girişti.

Olayda, aralarında PPKK militanı ve DDKD'nin aktif üyelerinden Hamit Akıl'ın da bulunduğu 7 Kürt ve Türk devrimci yaşamını yitirdi, çok sayıda devrimci öğrenci de yaralandı. Polis, olay öncesi böylesi bir katliam hazırlığının olduğu yolunda istihbarat bilgisi almasına rağmen hiç bir tedbir almadı, aksine o gün alışılmadık dışında okul kapısında güvenlik kuvvetleri görülmüyordu. Olaydan sonra, katlia-

mı yapan ve yaptırılan hakkında elde çok kuvvetli deliller olmasına rağmen açılan dava "delil yetersizliği"nden düşürüldü.

Ayrıca, 16 Mart olayını yaşayan o günün hukuk öğrencileri ve bugünün avukatlarından 22 kişilik bir grup bu olayı tüm detaylarıyla ortaya çıkarmak için yeni bir dava açtı. Bu avukat grubuna yeni katılımların olacağı tahmin ediliyor.

Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde devrimci...

edildiğine dair bir güvence verilmese, ölüm orucuna devam edeceklerini vurguladılar. Tutuklu temsilcileri, yakınlarından açlık grevini, bu istemleri yerine getirilinceye kadar devam ettirmelerini istediler. Ölüm orucu şeklindeki açlık grevi 19 Şubat günü tutukluların hemen hemen tüm istemlerinin kabulüyle sonuçlandı. Tutukluların istemlerinin kabulü geciktiği için Mehmet Emin Yavuz adlı bir grevci şehit düştü. 6-7 kişi de mide kanaması geçirerek komaya girdi.

Sonuçta Diyarbakır direnişiyle sömürgeci faşist diktatörlüğe ağır bir darbe indirildi, önemli bir zafer kazanıldı. Bu görkemli direniş, Kürdistan tarihi sayfalarında onurlu bir yer alacak, altın harflerle yazılacaktır.

- Kahrolsun sömürgeciler!
- Kahrolsun Faşist Diktatörlük!
- Yaşasın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi!

- Yaşasın PPKK!

5.3.1988

Dilbirin/Diyarbakir

Newroz'da yeni atılımlara...

katılma yönünde güçlü eğilimler görülmeye başlandı.

Kürdistan'ın diğer parçalarında olduğu gibi Türkiye Kürdistanı'nda da ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemiz gelişip güçlenmektedir. Mücadelenin gitükçe etkinlik kazanması, sömürgeci faşist diktatörlüğe sıkıntılı anlar yaşatmaktadır. Yakın geçmişte Diyarbakır zindanlarında yurtsever-devrimcilerin başlattığı direniş ülke içinde ve dışında büyük bir yankı uyandırmış ve sömürgeciler geri adım atmak zorunda kalmışlardır.

Newroz'da, zorbalığa ve zulme karşı mücadeleyi yükseltelim, güçlerimizi birleştirelim. Biz üstümüze düşen hiçbir görevden kaçmıyacağımız söz veriyoruz. Kurtuluş ateşini yükselteceğiz. Ülkemizin bağımsızlığı halkımızın özgürlüğü için bütün isyankarlığıyla ayağa kalkacağız.

Kahrolsun Sömürgeci-Faşist Diktatörlük!

Yeni Newrozlar için, Yaşasın Newroz!

3 Mart 1988

KUK-SE

PPKK

IHD Ankara Şube Başkanı M. İlhan Erdost:

"Analar, oğullarıyla, Türkçe bilmedikleri için yedi yıldır görüşemiyorlar."

"Türkçe bilmiyen ananın, oğluyla yedi yıldır görüşmediği, bu ananın büyük Millet Meclisine gelerek

'Türkçe bilmiyorum, Kürtçe konuşacağım' demesiyle, anlamlı bir boyut kazandı."

Diyarbakır Askeri Cezaevindeki açlık grevi dolayısıyla İnsan Hakları Derneği Ankara Şubesi 10 Şubat'ta bir basın toplantısı yaptı. Basın toplantısına bazı SHP milletvekilleri de katıldı.

Muğla Milletvekili Tufan Doğu, toplantıda "gelişen tüm olaylardan iktidar sorumludur, askeri cezaevlerindeki uygu-

lamaların faillerini bulamıyoruz. İşkenceye karşı sözleşmelere atılan imzalar kağıt üzerinde kalıyor" dedi. Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay da direnişe katılan siyasi tutukluların istamlarını dile getirdi ve "milletvekili olmamıza rağmen cezaevine sokulmadık" dedi.

İnsan Hakları Derneği Ankara Şube

başkanı Muzaffer İlhan Erdost da konuşmasında : "Cezaevlerinde son günlerde olaylar yaygınlaşarak yoğunlaştı. Yöneticilerin, sürekli ve sistemli, tutuklu ve hükümlüyü "sıkma" ve "bunaltma" yöntemi, kimi cezaevlerinde direnişlere, kimi cezaevlerinde açlık görevlerinin başlamasına neden oldu. Diyarbakır, Sağmacılar, Eskişehir ve Mersin cezaevlerinde bir biri ardına kaygı verici haberler alıyoruz" dedi.

Tek tek cezaevlerindeki sorunları dile getiren Muzaffer İlhan Erdost, Kürt tutuklu ve hükümlülerin Kürtçe konuşmalarının yasaklanmasının doğurduğu sorunları da ele alarak şöyle dedi: "cezaevlerinde gerginliği artıran bir başka konu "anadil" ile "resmî" dil farklılığından kaynaklanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olan ama anadili, yani anasının dili Türkçe olmayan nice insanlar vardır cezaevlerinde. Benim bir yıl askerlik yaptığım Şemdinli'de, köylerde Türkçe bilen tek bir kadın vardı. Erkekler ise, Türkçeyi askerlikte öğreniyordu, bu nedenle askerlik yaşı gelmemiş erkek çocuklar da Türkçe bilmiyordu. Cezaevlerinde, görüşmeler yalnızca birinci ve ikinci dereceden akrabalar arasında yapılmaktadır. Yani oğul anasıyla, kızkardeşiyle, eşiyle, çocuğuyla ve babasıyla görüşebilmektedir. Türkçe bilmeyen ananın, oğluyla yedi yıldır görüşemediği, bu ananın Büyük Millet Meclisine gelerek "Türkçe bilmiyorum, Kürtçe konuşacağım" demesiyle, anlamlı bir boyut kazandı. Macliste görüştiği Maclis başkanı, "Türkçe bilmiyorsan, burada konuşamazsın" demiyor. Ama, aynı ana, oğluyla, Türkçe bilmediği için, cezaevinde yedi yıldır görüşemiyor." Erdost, Eskişehir Özel Tıp Cezaevinden gelen bir mektupdaki "sadece insanca yaşamak istiyoruz" diyen cümleyi okuyarak konuşmasını "Cezaevlerinden yükselen bu çılgına hepimiz kulak verelim" istemiyle bitirdi.

Ürdün'de kitlesel tutuklamalar

Aralarında Kürdistanlı parti ve örgütlerin de bulunduğu Orta-Doğu'daki komünist ve işçi partileri ile ulusal kurtuluş örgütleri, 23 Ocak'ta yayınladıkları ortak bir bildiri Ürdün rejiminin devrimci ve yurtseverlere yönelik koğuşurma ve tutuklamaları şiddetle kınandı. Bildiri şöyle denildi:

"Ürdün güvenlik güçlerinin son üç hafta zarfında sendika, öğrenci yöneticileri ve aydınlar karşı başlatmış olduğu son tutuklamalara ilişkin bilgileri mücadeleci selamlarımızla bilgilerinize sunuyoruz.

31 Aralık gece yarısı Ürdün güvenlik güçleri onlarca vatandaşın evini bastı, kadın ve çocuklara eziyet ede ede evleri altüst edip başta mücadeleci Hamdi Meter (Filistin Ulusal Meclisi üyesi) olmak üzere elliye yakın insanı tutukladı. Yine 15 Ocak gece yarısı aynı yöntemler kullanılarak yirmi kişi daha tutuklanarak genel istihbarat dairesi zindanlarına tıkıldılar.

Tutuklamaların ardındaki neden bazı göçmen kamplarındaki halkın ve Yermuk Üniversitesi'ndeki öğrencilerin işgal altındaki topraklarda Filistin halkının direnişini desteklemek amacıyla başıaçık gösteriler yapmaya kalkışmasıdır. Tutuklamalar, Ürdün yönetiminin "işgal altındaki halkımız" yalanlarını ortaya serdiği gibi aynı zamanda onun da aynı yöntemler kullandığını ortaya koydu.

Biz ulusal kurtuluş hareketleri bu tutuklamaları şiddetle kınıyor ve tüm barışsever güçleri, tutuklamaların durdurulması, sıkıyönetimin kaldırılması ve tüm siyasi tutukluların serbest bırakılmaları için seslerini yükseltmeye çağırıyoruz."

Ortak çağrıya imza atan parti ve örgütler şunlardır:

Irak Komünist Partisi, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi, Mısır Komünist Partisi, Filistin Komünist Partisi, Lübnan Komünist Partisi, Filistin Kurtuluşu İçin Demokratik Cephe, Suudi Arabistan Komünist Partisi, Filistin Halk Mücadele Cephesi, Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi, Filistin Kurtuluş Cephesi, Bahreyn Halk Cephesi, Umman Halk Kurtuluş Cephesi, Yurtdışındaki Mısırlı Yurtseverler Topluluğu, Irak Demokratik Topluluğu, Kürdistan Demokratik Birliği, Kürdistan Öncü İşçi Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Türkiye Komünist Partisi-Birlik, Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları-Siyaset Eğitimi, Irak Sosyalist Partisi, Kürdistan Demokratik Halk Partisi, Kürdistan Demokrat Partisi-Irak, Eritre Kurtuluş Cephesi-Devrimci Konsey ve Kürdistan Sosyalist Partisi-Irak.